

آیا تمامیتِ وضعیت‌هایِ امورِ صادق‌سازِ حداقلیِ گزاره‌هایِ صادقِ سالبه‌اند؟

محسن زمانی

پژوهشگاه دانش‌های بنیادی

خلاصه: طبقِ نظریه‌یِ صادق‌سازی (truthmaker theory) هر گزاره‌یِ صادقی، لااقل هر گزاره‌یِ صادقِ امکانی‌ای، صادق‌سازی دارد؛ یعنی چیزی وجود دارد که آن را صادق می‌کند. یکی از مشکل‌هایِ این نظریه این است که ظاهراً گزاره‌هایِ صادقِ سالبه صادق‌سازی ندارند. به عبارتِ دیگر، به نظر می‌رسد این گزاره‌ها نه به سببِ وجودِ چیز یا چیزهایی، که به سببِ عدمِ چیز یا چیزهایی صادق اند. کسانی که به صادق‌سازیِ حداکثری (truthmaker maximalism) قائل اند (یعنی معتقد اند هم گزاره‌هایِ صادقِ موجب و هم گزاره‌هایِ صادقِ سالبه صادق‌ساز دارند)، به وجودِ چیزهایی متفاوتی متعهد شده‌اند که گزاره‌هایِ صادقِ سالبه را صادق می‌کنند: از جمله چنین موجوداتی: امورِ واقعِ سلبی (negative facts)، جهان، یا تمامیتِ وضعیت‌هایِ امور (totality states of affairs). در این سخن‌رانی از نظریه‌ای دفاع کنم که قائل به وجودِ تمامیتِ وضعیت‌هایِ امور است. برای این کار می‌کوشم به اشکالِ مریکز (Merricks) به تمامیتِ وضعیت‌هایِ امور پاسخ دهم. مریکز مدعی شده است تمامیتِ وضعیت‌هایِ امور جهان، طبقِ تعریفِ متعارفِ صادق‌سازِ حداقلی (minimal truthmaker)، صادق‌سازِ حداقلی هر گزاره‌یِ صادقِ سالبه‌ای است. ولی صدقِ همه‌ی، یا لااقل بسیاری از، گزاره‌هایِ صادقِ سالبه به تمامیتِ وضعیت‌هایِ امور جهان ربطی ندارد. تا این اشکال را دفع کنم، نشان می‌دهم که: یک- تعریفِ متعارف از صادق‌سازِ حداقلی تعریفِ مناسبی نیست. برای این منظور مواردی را بررسی می‌کنم که شهوداً چیزی صادق‌سازِ حداقلی گزاره‌ای نیست. دو- تعریفی منقح‌تر از صادق‌سازِ حداقلی به دست می‌دهم. سه- نشان می‌دهم که طبقِ این تعریف چنین نیست که تمامیتِ وضعیت‌هایِ امور جهان صادق‌سازِ حداقلی همه‌ی گزاره‌هایِ صادقِ سالبه اند. چهار- به ازای هر گزاره‌یِ صادقِ سالبه تمامیتِ وضعیت‌هایِ اموری وجود دارد که صدقِ آن گزاره را ضروری می‌کند و به آن ربط دارد.

زمان: دوشنبه، ۲۷ اردیبهشت ۱۳۹۵، ساعت ۱۶ الی ۱۸

مکان: میدان شهید باهنر، پژوهشگاه دانش‌های بنیادی (مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات)،

پژوهشکده فلسفه تحلیلی، سالن شماره ۱